3561

7958.

SPRAWOZDANIE

ZARZĄDU SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ UZUPEŁNIAJĄCEJ W PODGÓRZU.

ZA ROK SZKOLNY 1913.

ARCHIWUM M. KRAKOWA

PODGÓRZE
NAKŁADEM FUNDUSZU SZKOŁY PRZEMYSŁOWEJ.
:: 1913 ::

Spis rzeczy:

1. Rozprawka na temat: „Buchalterya rzemieślnika, a uzup. szkoła przemysłowa“ . . . . . str. 3
2. Kronika zakładu . . . . . „ 9
3. Kursa dla metalowców . . . . . „ 13
4. „ handlowe . . . . . „ 14
5. Kurs rysunkowy . . . . . „ 19
6. Ognisko terminatorskie . . . . . „ 20
7. Wystawa prac uczniów . . . . . „ 23
8. Nadzór i administracya . . . . . „ 24
9. Wydział szkolny miejscowy . . . . . „ 24
10. Grono nauczycielskie . . . . . „ 25
11. Klasyfikacya uczniów szkoły przemysłowej . . „ 27
12. Wykaz statystyczny „ „ . . „ 32
13. Zamknięcie rachunkowe . . . . . „ 34
14. Wyciąg przepisów o obowiązkach uczniów szkoły przemysłowej uzupełniającej . . . . . „ 35
15. Ogłoszenie kierownika szkoły . . . . . „ 37

DRUKIEM B. GEIZHALSA W PODGÓRZU, ul. 3-Maja 8.

I.

Buchalterya rzemieślnika, a uzupełniająca szkoła przemysłowa.

(Napisał JAN PETER.)

Ktokolwiek prowadzi jakieś przedsiębiorstwo, powinien dbać o to, ażeby znał dokładnie stan swego majątku, a również miał należyty przegląd wszystkich spraw, odnoszących się do obrotu tego majątku i do zmian, w nim zachodzących. W tym celu powinien sobie robić zapiski o zawarciu interesów, o warunkach zapłaty, o terminie płatności i. t. p., pamięć bowiem nawet w najmniejszem przedsiębiorstwie nie może wystarczyć, a zapomnienie najważniejszych nieraz szczegółów interesu narazić może przedsiębiorstwo na niemałą szkodę.—

Zapiski takie wykonywa się zazwyczaj w osobnych księgach, zwanych księgami handlowemi; sposób zaś prowadzenia tych ksiąg zowie się buchalteryą.

Prowadzenie ksiąg handlowych jest rzeczą nadzwyczaj doniosłą i w skutkach swych nader pożyteczną. Poznali to doskonale kupcy, którzy dzisiaj prawie wszyscy zaprowadzili w swych przedsiębiorstwach racyonalną książkowość, — do czego zresztą w myśl ustawy handlowej są przedewszystkiem oni zobowiązani. Natomiast nasz rzemieślnik i drobny przemysłowiec grzeszy pod tym względem zupełnym brakiem zrozumienia. A przecież korzyści, jakie pociąga za sobą buchalterya, same rzucają się w oczy.

Buchalterya daje przedewszystkiem dokładny obraz biegu interesów przedsiębiorstwa i jego wyników, a co za tem idzie — także stanu majątkowego danego osobnika. To też prowadzący księgi handlowe z łatwością przekonać się może, czy jego przedsiębiorstwo prosperuje, — a jeżeli za mało albo zgoła nie przynosi zysków, potrafi wyszukać przyczynę złego i obmyśleć środki zaradcze. Przyczyną niepowodzenia może być np. zła kalkulacya, zbyt wielkie wydatki na osobiste potrzeby, drogi czynsz za lokal, nieodpowiednia dyspozycya i t. p. Wtedy właściciel przedsiębiorstwa albo podniesie cenę swych wyrobów, albo ograniczy osobiste i domowe wydatki, wynajmie tańszy lokal, zreorganizuje swoje przedsiębiorstwo i t. p., zależnie od tego, co mu książki wskazały. Krótko mówiąc, rzemieślnik, prowadzący księgi handlowe, z całą łatwością przyzwyczai się do racyonalnej i rozumnej gospodarki. Natomiast rzemieślnik, który ksiąg handlowych nie prowadzi, nie ma możności wykrycia przyczyn ewentualnego niedomagania w swojem przedsiębiorstwie, skutkiem czego pomimo sumienności i pracowitości musi popadać w biedę coraz większą.

Buchalterya, dobrze przez rzemieślnika prowadzona, może mu także ułatwić uzyskanie kredytu. Rzemieślnik bowiem, nie posiadający nieruchomości, może jedynie na podstawie swych ksiąg handlowych, należycie prowadzonych, wykazać pomyślny stan swego majątku i w ten sposób uzyskać kredyt. Natomiast przy braku ksiąg handlowych spełznąć muszą wszelkie reformy kredytu rzemieślniczego. Z tego samego powodu nie da się w czyn wprowadzić tak zwane dyskontowanie pretensyi rzemieślniczych, które polega na tem, iż rzemieślnik odstępuje bankowi należytość,

jaką ma odebrać od swych dłużników, a bank na nią daje zaliczkę.

Księgi handlowe mają dalej ogromne znaczenie w razie śmierci właściciela przedsiębiorstwa, albowiem chronią spadkobierców, a w pierwszym rzędzie wdowę i dzieci, od dotkliwych czasem strat. Bywało niejednokrotnie, że rzemieślnik, zaskoczony nagłą chorobą i śmiercią, nie zdołał uregulować swych stosunków majątkowych, ponieważ zaś nie prowadził buchalteryi, nikt nie wiedział dokładnie, co komu był winien i co jemu się od innych należało. Ludzie więc nieuczciwi skorzystali z tej sposobności: wierzyciele twierdzili, że nie otrzymali swej należytości, dłużnicy zaś, że długi swe już spłacili. W ten sposób doprowadzono do upadku niejedno przedsiębiorstwo, które mogła była dalej prowadzić wdowa, zapewniając sobie i sierotom znośny byt na przyszłość.

Bardzo ważne znaczenie mają też księgi handlowe na wypadek konkursu. Łatwo bowiem zdarzyć się może, że ktoś, kto popadł w nieszczęście majątkowe, ściągnie na siebie ze strony ludzi i sądów zarzut nieuczciwego bankructwa. W takim razie, jedynie księgi handlowe mogą ratować jego cześć i dobre imię i uchronić przed hańbą i karą.

Księgi handlowe mogą również oddać wielkie przysługi rzemieślnikowi i przemysłowcowi w stosunkach z władzami podatkowemi. Zdarza się często, że komisya podatkowa nałoży na rzemieślnika zbyt wysoki podatek. W tym wypadku nie odnoszą żadnego skutku wszelkie zapewnienia i prośby, jeżeli odnośny rzemieślnik nie zdoła udowodnić książkami, że mu się stała krzywda.

Takie to i inne jeszcze korzyści odniesie rze-

mieślnik, który w swem przedsiębiorstwie zaprowadzi buchalteryę.

Zachodzi teraz pytanie, jakie księgi mają być prowadzone i jakiej metody należy przytem używać, aby uczynić zadość wymaganiom ustawy. Otóż tego ustawa nie przepisuje i pozostawia to własnemu uznaniu właściciela przedsiębiorstwa, żąda tylko takiego prowadzenia ksiąg, iżby z nich można było poznać dokładnie stan majątku przedsiębiorstwa i wszystkie zawarte interesa. Nadto rzemieślnik powinien pamiętać o tem, że jego buchalterya musi być jak najprostszą, ażeby bez wielkiej straty czasu mógł ją sam prowadzić.

Taką bardzo prostą i dla każdego rzemieślnika przystępną buchalteryę ułożył Antoni Pawłowski, dyrektor Akademii handlowej we Lwowie i inspektor szkół handlowych w Galicyi. Według tejże wystarczy zupełnie dla rzemieślnika prowadzić 4 następujące księgi:

1) **Wykaz gotówki** czyli **księgę kasy;** w niej zapisuje się wszystkie przychody i wypłaty gotówki.

2) **Wykaz długów** czyli **księgę dostawców,** w której zapisuje się wszelkie długi przedsiębiorstwa.

3) **Wykaz wierzytelności i zamówień** czyli **księgę odbiorców,** w której zapisuje się wszystkie zamówienia i dostawy robót, wykonanych przez odnośne przedsiębiorstwo.

4) **Wykaz stanu majątku** czyli **inwentarz,** w którym spisuje się cały majątek, włożony w przedsiębiorstwo — najpierw przy otwarciu przedsiębiorstwa, a następnie z końcem każdego roku.

Te cztery wykazy w większych przedsiębiorstwach stanowią księgi oprawne, w których każda stronica

oznaczona jest liczbą porządkową, ale w mniejszych przedsiębiorstwach wystarczy mieć na każdy wykaz osobny arkusz, przechowany w tece.

Wyłuszczonego tutaj sposobu prowadzenia ksiąg handlowych uczą się uczniowie szkół przemysłowych uzupełniających w Galicyi.

Który zaś rzemieślnik chciałby w swem przedsiębiorstwie zaprowadzić nieco obszerniejszą buchalteryę, ten niech sobie kupi podręcznik p. n. „Buchalterya rękodzielnika“ A. Pawłowskiego, Lwów, cena 1 K 25 h. Znakomity ten podręcznik napisany jest tak jasno i przystępnie, że każdy bez wielkich wysiłków może sobie przyswoić zasady racyonalnego książkowania, tamże wyłuszczone.

Wspomniałem powyżej, że uczniowie szkół przemysłowych uzupełniających w Galicyi uczą się między innemi także i buchalteryi. Jest to może jeden z najważniejszych po rysunkach przedmiotów naukowych w tych szkołach. Uczniowie przerabiają w czasie nauki szkolnej kilka tematów miesięcznych (co najmniej dwa) z zakresu różnych przedsiębiorstw, głównie zaś z tego, do którego należą i w którem pracują, — najpierw pod kierunkiem fachowego nauczyciela, a następnie zupełnie samodzielnie, i w ten sposób nabywają należytej wprawy w prowadzeniu ksiąg. Mogę też śmiało twierdzić, że w przeważnej części nabywają oni w szkole z tej gałęzi nauki zupełnie wystarczających wiadomości, aby później, jako majstrowie i właściciele przedsiębiorstw, mogli zaprowadzić dla siebie racyonalną buchalteryę. Tylko chyba ci, którzy naukę sobie lekceważą lub uczęszczają do szkoły uzupełniającej nieregularnie, nie mogą należycie z nauki tego przedmiotu skorzystać. Również ujemnie wpływa na korzy-

stanie z tej nauki słabe bardzo niejednokrotnie przygotowanie szkolne uczniów rękodzielniczych przed wstąpieniem do praktyki w rzemiośle, jak niemniej okoliczność, że uczniowie przychodzą na naukę do szkoły uzupełniającej po całodziennej, czasem bardzo ciężkiej pracy fizycznej, niezawsze zdolni jeszcze do pracy umysłowej.

Jeżeli jednak nauka buchalteryi w szkole przemysłowej uzupełniającej jest tak ważną dla przyszłego przemysłowca — rękodzielnika, to powinni wszyscy, którym dobro naszych rzemieślników nie jest obojętne, dołożyć usilnych starań celem naprawienia złych stosunków. Mam tu na myśli przedewszystkiem Panów Majstrów. Oni nie powinni przyjmować do terminu uczniów przed ukończeniem sześcioletniej nauki szkolnej, powinni natomiast posyłać swoich terminatorów jak najregularniej na naukę w szkole przemysłowej uzupełniającej, bacząc nadto pilnie, aby ci nie spaźniali się na naukę. Uczniowie zaś w przekonaniu, że dla siebie i swojej przyszłości pracują, niech uczęszczają do szkoły ochotnie i regularnie i niech przykładają się do nauki wytrwale. —

Podgórze w maju 1913. —

II.
Kronika zakładu.

Tutejsza szkoła przemysł. uzupeł., założona staraniem gminy miasta Podgórza w r. 1891, ukończyła w dniu 15 Maja 1913 roku dwudziesty drugi rok istnienia. Zakład utrzymywany jest kosztem gminy, c. k. Rządu i funduszu krajowego, a subwencjowany przez Izbę handlową i przemysłową w Krakowie, oraz Radę powiatową w Wieliczce. —

Wpisy uczniów na rok szkolny 1912/13. odbywały się w dniach 12. 13. i 14. września a rok szkolny rozpoczął się dnia 15 września 1912 uroczystem nabożeństwem i egzortą, zastosowaną do rozpoczęcia roku szkolnego. Nauka trwała bez przerwy przez 8 miesięcy i odbywała się w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki wieczorem od 6. do 8. godziny, w niedzielę zaś po wspólnem nabożeństwie od godz. 10. do 12. przedpołudniem. Egzorty dla młodzieży odbywały się w każdą niedzielę po nauce o godzinie 12 w południe. —

Na b. r. szkolny zapisało się 374 uczniów, a mianowicie 331 do szkoły przemysł. uzupeł. i na kursa metalowców, a 43 uczniów na kursa handlowe. — Z 331 uczniów w szkole przemysł. uzupełniającej zapisało się na kurs przygotowawczy A. 51, na kurs przygotowawczy B. 62, do klasy I. A. 68 (metalowców), do klasy I. B. 41, do klasy I. C. 43, do klasy II. A. (metalowców) 25, do klasy I. B. 41 uczniów. —

W czasie wielkanocnym przystępowała młodzież po odbytych rekollekcyach do św. Sakramentów Pokuty i Ołtarza, a także i do św. Sakramentu Bierzmowania, którego Najprzewielebniejszy Ksiądz Biskup, Anatol Nowak, uczniom udzielić raczył. —

Na mocy rozporz. książęco-biskupiego Konsystorza w Krakowie z dnia 24 października 1912 l. 7.791 objął obowiązki katechety w tutejszej szkole Wny ks. Jan Babraj ze Zgromadzenia Ks. Kanoników Regularnych w Krakowie, co Wydział krajowy pismem z dnia 19. listopada 1912 l. 171.629 do wiadomości przyjął.

Wszyscy uczniowie otrzymują z funduszu szkolnego potrzebne środki naukowe i nie uiszczają żadnych opłat. Najpilniejsi otrzymali nagrody w książeczkach Kasy oszczędności z warunkiem, że pieniądze mogą podjąć dopiero za okazaniem świadectwa egzam. na czeladn.

Uczęszczanie uczniów do szkoły było regularne, a karność i uobyczajenie nie pozostawiały wiele do życzenia. Materyał naukowy, zakreślony planami i instrukcyą wyczerpano w całości, a nadto przerobiono również najważniejsze wiadomości z hygieny i ustawodawstwa przemysłowego. Ogólny postęp uczniów w nauce był zadowalający. —

Oprócz wykładów w szkole młodzież garnęła się chętnie do czytania książek. Biblioteka tutejszej szkoły przem. uzup. liczy 178 dzieł. Młodzież korzysta jednak jeszcze z biblioteki szkoły wydziałowej męskiej, z którą szkoła jest połączona i z biblioteki Tow. św. Wincentego á Paulo, razem 480 dzieł w 600 blisko tomach. — Biblioteką kierował p. M. Sroczyński przy pomocy p. J. Matysika. — Każda książka jest wpierw przeczytana przez nauczyciela, zanim się do rąk ucznia dostanie. Z bibliotek korzystali uczniowie wszystkich klas. Zmiana książek odbywała się co niedzielę. Wypożyczających w ciągu roku szkolnego było przeszło 200 uczniów, którzy przeczytali razem 1650 dzieł.

Zachowanie się młodzieży poza szkołą nie dało powodu do zażaleń.

Jak powyższe zestawienie, dołączone wykazy i poszczególne sprawozdania stwierdzają, szkoła tutejsza stale się rozwija; frekwencya zwiększa się z każdym rokiem, tworzą się nowe oddziały i kursa, a w ślad zatem zyskują i postępy uczniów w naukach, umoralnienie i uobyczajenie młodzieży, co już w niejednokrotnie sprawozdania powizytacyjne stwierdziły. — Postępy te mogłyby jednak jeszcze wydatniejsze przynieść rezultaty, gdyby tak P.T. Stow. ręk. jak i poszczególni P. T. Pracodawcy udzielali szkole szczerego poparcia. — Poparcia tego wymagają nie tyle interesa szkoły, ile dobro powierzonej P. T. Pracodawcom młodzieży rękodzielniczej i wzgląd na rękodzieło nasze polskie, a zatem ogólne dobro społeczne. Niestety u nas nie wszyscy jeszcze P. T. Pracodawcy zrozumieli doniosłość tej sprawy. P.T. Stow. ręk. albo wcale nie nadsyłają, albo nadsyłają zapóźno lub niedokładne wykazy terminatorów do wpisów do szkoły, wskutek czego mogą się jeszcze niektórzy z P. T. Pracodawców uchylić od posyłania uczniów do szkoły, a korzystając z tego, albo wcale swych uczniów do szkoły nie posyłają (jak n. p. niektórzy P. T. Rzeźnicy i Piekarze), albo posyłają dopiero w drugim a niekiedy nawet w trzecim roku praktyki (jak to miewa znów miejsce u niektórych P. T. Szewców). — Nowozgłaszająca się młodzież przybywa czemraz słabiej przygotowana i czemraz częściej i więcej spotyka się między nią analfabetów. — Gdyby więc wszyscy P. T. Pracodawcy dbali o to, aby do praktyki przyjmowali uczniów po ukończonej przynajmniej szkole ludowej, — gdyby uczniów tych zaraz po przyjęciu zapisywali do szkoły i regularnie na naukę posyłali i gdyby w końcu od czasu do czasu znosili się z tą szkołą i wspólnie

a zgodnie z nią na uczniów swych oddziaływali, — postępy tychże musiałyby być wydatniejsze. — Miejmy jednak nadzieję, że sprawa ta wejdzie już w najkrótszym czasie na lepsze tory, tembardziej, że już obecnie wśród tutejszych P. T. Pracodawców, zwłaszcza metalowców, stolarzy i kominiarzy, znajduje się coraz więcej takich, którzy sprawę należycie oceniają, a w rzędzie tych z uznaniem podnieść należy bardzo dodatnie oddziaływanie na uczniów Zarządu fabryki J. W. Pana Radcy Józefa Goreckiego. —

Miejscowy Wydział szkolny odbył w ciągu bieżącego roku szkolnego 4 posiedzenia, a Grono nauczycielskie 8 konferencyi.

Zakończenie roku szkolnego odbyło się w dniu 18. maja. W tym dniu wzięła młodzież szkolna wraz z całem Gronem nauczycielskiem o godz. 8. rano udział w uroczystem nabożeństwie, w czasie którego wygłosił Ks. Katecheta zastosowane do okoliczności kazanie. O godzinie 10. przedpołudniem nastąpiło zamknięcie roku szkolnego.

Uroczystości przewodniczył Wny Pan Franciszek Maryewski, burmistrz miasta i poseł na Sejm Krajowy, a obecnymi byli P. T. Członkowie Wydziału szkolnego, Radcy miasta, Przemysłowcy i Majstrowie miejscowi z Przełożonymi Stowarzyszeń rękodzielniczych.

Po odbytej uroczystości oglądali P. T. Goście prace uczniów. —

III.
Kursa dla metalowców.

Na mocy rozporządzeń Wysokiego Wydziału krajowego z dnia 20. października i 22. grudnia 1911 r. L.: 139.548 i 158.613 wyłączono zaraz z początkiem roku szk. wszystkich uczniów działu metalowego w tut. szkole i utworzono dla nich osobne oddziały t. j. klasę pierwszą (oddział A) i klasę drugą (oddział A) o typie zawodowym. Klasa I. liczyła z początkiem roku szk. 68, druga 25 uczniów. Bliższe dane uczniów tych klas uwidocznione są w ogólnym wykazie statystycznym (str. 32)

Z początkiem roku szkolnego 1913/14 utworzy się dalszą t. j. trzecią klasę dla metalowców. — Nauki w oddziałach tych udzielano według nadesłanych przez Wys. c. k. Radę Szkolną krajową planów nauki dla zawodowej szkoły uzupełniającej dla uczniów zawodu metalowego a mianowicie: Nauk przyrodniczych, maszynoznawstwa, mechanicznej technologii metali i nauki o motorach udzielał p. inż. Stefan Szurek; — nauki przemysłowo-kupieckiej, (stylystyki, rachunków, obliczeń zawodowych i prowadzenia ksiąg) udzielał p. Jan Peter; — religii ks. Jan Babraj, nauki języka wykładowego p. Kazimierz Jodłowski, rysunków w klasie I. p. Mieczysław Sroczyński i p. Jan Peter; rys. zawodowych w kl. II. p. inż. Romuald Kern.— Pomimo tego, że kursa te nie posiadały jeszcze w b. r. szk., jako pierwszym swego istnienia odpowiednich dla metalowców potrzeb a wskutek tego odczuwano zwłaszcza przy nauce maszynoznawstwa,

technologii i o motorach dotkliwy brak okazów modeli i rysunków, — przepisany plan nauki przerobiono tak, że w roku przyszłym będzie go można w zupełności wyczerpać i uzupełnić.
Zakończenie roku szkolnego na kursach tych odbyło się łącznie ze szkołą przemysłową uzupełniającą.

IV.
Sprawozdanie
o stanie kursów handlowych.

Zorganizowane przy tutejszej szkole przem. uzup., na mocy rozp. Wys. Wydziału kraj. we Lwowie z dnia 9. listopada 1910 l. 127.252, kursa handlowe rozwinęły się tak pod względem uregulowania frekwencyi, jakoteż i ujednostajnienią postępów w naukach dając temsamem dostateczną podstawę do założenia odrębnej szkoły handlowej uzupełniającej. —

Rozporządzeniem z dnia 12. sierpnia 1912 L. 123.615 wezwał Wys. Wydział krajowy miejscowy Wydział szkoły do poczynienia stosownych w tym kierunku starań, — kładąc za warunek powstania odrębnej szkoły, — złożenie przez gminę zobowiązania we formie aktu notaryalnego do pokrywania $^1/_3$ kosztów gotówkowych i dostarczenia prestacyi realnych. —

Wydział miejscowy uchwalił też na posiedzeniu swem w dniu 8. listopada 1912 odbytem oddzielić kursa te już od drugiego półrocza b. r. szk. od szkoły przemysłowej uzupełniającej i utworzyć z nich odrębną

szkołę handlową uzupełniającą pod osobnem kierownictwem p. Jana Petera nauczyciela szkoły przem. uzup. i dotychczasowych kursów handlowych, którego Wydział miejscowy do nominacyi tej przedstawił, o czem doniósł miejscowy Wydział Wysokiemu Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 20. grudnia 1912 L. 130 i z dnia 28. stycznia1913 L. 14. Równocześnie odniósł się Wydział miejscowy pismami z d. 28. grudnia 1912 L. 131 i z dnia 18. stycznia 1913 L. 4 do Świetnego Magistratu w Podgórzu o wyjednanie ze strony gminy miasta Podgórza żądanej deklaracyi. —

Gdy do dnia 1. lutego 1913 nie było ze strony Wys. Wydziału krajowego odmownej odpowiedzi, oddzielił miejscowy Wydział stosownie do poprzedniej swej uchwały kursa te od szkoły przemysł. uzupełn. i zorganizował z nich odrębną szkołę handl. uzupełn. pod kierownictwem p. Jana Petera, donosząc o tem Wys. Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 6. lutego 1913 L. 15. —

Ponieważ jednak gmina miasta Podgórza nie nadesłała jeszcze na ten czas wymaganej deklaracyi, — Wysoki Wydział krajowy rozporządzeniem swem z dnia 6. lutego 1913 L. 15.909 odłożył organizacyę tej szkoły do początku roku szk. 1913/14 — o czem następnie na przedstawienie i zapytanie ze strony miejscowego Wydziału z dnia 16. lutego 1913 L. 19. rozporządzeniem swem z dnia 8. marca 1913 L. 30.009 powtórnie miejscowemu Wydziałowi zakomunikował.

Na kursa handlowe zapisało się w b. r. szk. 43 uczniów t. j. 26 na pierwszy, 17 na drugi. —

Rok szkolny rozpoczął się w dniu 15. września 1912. — Wszyscy uczniowie należą do narodowości polskiej. — Pod względem wyznań było 13 katolików

30 izraelitów. — Poniżej lat 18 było 30 uczniów, a powyżej 18 lat 13 uczniów. — Rodem z Podgórza było 12 uczniów, — a reszta z innych powiatów.

Z handlów korzennych			było	17 uczniów
„	„	win	„	10 „
„	„	papieru	„	5 „
„	„	żelaza	„	4 „
„	„	śniadańkowych	„	1 „
„	„	galant. i norymb.	„	3 „
„	„	szkła	„	1 „
„	„	skór	„	2 „
			Razem	43 uczniów.

Nauka na obu kursach odbywała się w poniedziałki, środy i czwartki od godz. 3. do 5. popołudniu.

Frekwencya była zadowalającą, a karność i uobyczajenie młodzieży należyte.

Nauki na kursach handlowych udzielali pp. Jan Peter, Antoni Wroński, Jan Bieleś, Bolesław Taszycki i Antoni Bierczyński.

Nauki udzielano na kursie I. już według nowych planów, a na kursie II. według planów starych z uwzględnieniem jednak zmian wprowadzonych w nowych planach, a to z tej przyczyny, że blisko połowa uczniów starszych wiekiem po ukończeniu tego kursu opuści już zakład, druga zaś połowa pragnie jeszcze uczęszczać do kl. III., która z początkiem r. szk. 1913/14 ma być według nowych planów wprowadzoną. —

Uczniowie nowozapisani będą przyjęci do kl. I. z wyjątkiem tych, którzy ukończyli kl. III. wydziałową (ci ostatni mogą być przyjęci do klasy II. handlowej).

Uczniowie, którzy w b. r. szk. ukończyli kl. I., będą zapisani do kl. II. handlowej, a ci, którzy ukończyli kl. II., do kl. III. handlowej —

Rok szkolny zakończono w dniu 15. maja 1913. Wynik klasyfikacyjny był następujący:

Na kursie I.

Z pomiędzy 26 zapisanych otrzymali:

a) stopień I. z odznaczeniem

1. Czernecki Adam
2. Wolakiewicz Stanisław

b) stopień I.

1. Bloch Herman
2. Dziewoński Michał
3. Fisch Fischel
4. Halm Chaim
5. Hellmann Abraham
6. Kornblum Mendel
7. Prochowski Antoni
8. Sobol Władysław
9. Szydłowski Franciszek
10. Ullmann Rafał
11. Wermut Bernard
12. Zamczyk Teodor
13. Zughaft Abraham

2 uczniów otrzymało stopień niedostateczny, 3 uczniów nie klasyfikowano, 6 opuściło praktykę i szkołę. —

Na kursie II.

Z pomiędzy 17 zapisanych uczniów otrzymali:

a) stopień I. z odznaczeniem

1. Krzysica Piotr
2. Machmicki Stanisław
3. Seifert Herman

b] stopień I.

1. Betteil Maurycy
2. Biernat Stanisław
3. Brudnik Władysław
4. Eis Chaim
5. Krieger Jakób
6. Machnicki Jan
7. Mandel Herman
8. Strauss Józef

3 uczniów otrzymało stopień niedostateczny, 1 uczeń nieklasyfikowany a 2 opuściło praktykę i szkołę. —

Gdyby wszyscy P.T. Pryncypałowie rozumieli doniosłość potrzeby wykształcenia swych praktykantów, jako przyszłych kupców i obywateli i nie uchylali się od regularnego posyłania tychże do szkoły, a z drugiej strony, gdyby wszyscy uczniowie czas spędzony w szkole chcieli należycie wykorzystać, okazałyby się bardzo obfite skutki tej pracy i ustałaby potrzeba upominania i wykazywania upornych P.T. Pryncypałów. —

Wpisy uczniów handlowych na nowy rok szkolny odbędą się w dniach 12. i 13. września między godz. 3ą a 5tą popołudniu. —

Przypomina się P. T. Pryncypałom, że według § 75 i 100 ustawy obowiązani są do zapisania na kursa handlowe wszystkich swych praktykantów i tych pomocników handlowych, którzy jeszcze nauki w szkole uzup. handlowej nie ukończyli, — przyczem nadmienia się, że ukończenie 18 lat życia nie uwalnia praktykanta od obowiązku uczęszczania do szkoły handlowej uzup. —

Uczniowie nowowstępujący do szkoły, mają przedłożyć przy wpisie ostatnie świadectwo szkolne i metrykę, lub w braku tejże podać dokładnie datę urodzenia. —

Tych P. T. Pryncypałów którzy swoich praktykantów i wyżej wymienionych pomocników nie zgłoszą do wpisu przed rozpoczęciem roku szk., wykaże Zarząd szkoły c. k. Starostwu celem zmuszenia ich ustawowymi środkami do dopełnienia obowiązku. —

V.

Sprawozdanie

o stanie 5-miesięcznego kursu rysunkowego dla absolwentów szkoły przem. uzup.

Na podstawie rozp. Wys. Wydziału krajowego z dnia 9. września 1912 L. 132.907 otwarto w b. r. szk. przy szkole przem. uzup. tutejszej 5-miesięczny kurs rysunkowy dla dalszego kształcenia absolwentów szkoły przemysłowej uzup.

Na kurs zapisało się 22 uczniów a mianowicie: 17 ślusarzy, 2 kaflarzy, 1 stolarz, 1 instalator i 1 krawiec. Kurs rozpoczął się dnia 5. listopada 1912 i trwał do dnia 19. kwietnia 1913 razem przez 84 godzin.

Nauka odbywała się we wtorki i piątki od godz 6 do 8. Nauki tej udzielał jak w latach ubiegłych p. A. Mikstein kierownik szkoły przy współudziale p. M. Sroczyńskiego nauczyciela rysunków przy szk. wydziałowej i przem. uzup. tak, że pracując obaj równocześnie na każdej godzinie mogli rozciągnąć należytą kontrolę nad pracą każdego ucznia i udzielić mu w każdej chwili pomocy.

Frekwencya była zadowalającą, postępy zupełnie zadowalające. Karność, zachowanie się i uobyczajenie frekwentantów było bez zarzutu, pilność nie pozostawiała wiele do życzenia. W ciągu trwania kursu ubyło z powodu przesiedlenia się 4 uczniów, a zatem pozostało do końca kursu 18, z których 1 z powodu nieregularnego uczęszczania nie był klasyfikowany. Z pozostałych 17 uczniów, otrzymało stopień bardzo dobry 2 uczniów, stopień dobry 11, dostateczny 4.

Program nauki na tym kursie zastosowany był

ściśle do rozporządzenia Wys. Wydziału kr. z dnia 20 listopada 1907 L. 107.023 a mianowicie był dalszym ciągiem programu zakreślonego normalnym planem nauki dla II. kl. przem. uzup. zastosowanym do indywidualnej biegłości i uzdolnienia każdego z uczniów i różnorodnych potrzeb zawodu.
Przedewszystkiem kładziono nacisk na szczegółowe zrozumienie modelu i wzoru.

Jak przedłożone na ogólnej wystawie szkolnej prace frekwentantów tego kursu świadczyły, spełnił tenże swoje zadanie w zupełności, a dając sposobność absolwentom szkoły przem. uzup. do dalszego kształcenia się w rysunku zawodowym był dla nich prawdziwem dobrodziejstwem.

Kurs zakończył się w dniu 19. kwietnia 1913.

VI.

Sprawozdanie

o stanie i działalności „Ogniska terminatorskiego“ za rok szkolny 1912/13.

Założone przy tutejszej szkole przem. uzup. w r. 1910 „Ognisko terminatorskie“ ukończyło z końcem kwietnia b. r. szkoln. trzeci, względnie czwarty rok swego istnienia, gdyż już rok przed definitywnem założeniem t. j. w r. 1909 gromadziło grono nauczycielskie młodzież tę z własnej inicyatywy do szkoły w chwilach wolnych od nauki i pracy i urządzało dla niej bezinteresownie wykłady popularne, pogadanki i wycieczki naukowe.

Ognisko pozostaje pod opieką i nadzorem miejscowego Wydziału szkoły przem. uzup. a utrzymuje się z subwencyi Wys. c. k. Ministeryum robót publ., Wys. Wydziału kraj., gminy miasta Podgórza, Izby handlowej, miejscowych Stowarzyszeń rękodzielniczych i Rady powiatowej.

Kierownikiem „Ogniska“ jest kierownik szkoły, a czynności w temże przyjęło całe grono nauczycielskie.

Ognisko mieści się w budynku szkolnym i korzysta z wszystkich urządzeń szkoły przem. uzup.

Na rok szkolny bieżący (1912/13) zapisało się 124 uczniów. Działalność ogniska rozpoczęła się w bieżącym roku szkol. w dniu 6. października 1912 i trwała w myśl regulaminu do końca kwietnia 1913.

Ogólna ilość uczestników w ciągu roku 1912/13 była 2215. Największa ilość obecnych była 102, najmniejsza 40, przeciętna 76. Ilość wszystkich zebrań w ciągu roku była 30, z tego 3 wycieczki i 27 wykładów. Wykłady były następującej treści:

1. *A. Mikstein.* Działanie tytoniu na organizm ludzki.

2. *K. Jodłowski.* Piotr Skarga i Jego działalność dla Polski.

3. *J. Mrożek.* Tadeusz Kościuszko i jego społeczna działalność dla Polski.

4. *F. Taroni.* Pismo od najdawniejszych czasów.

5. *A. Mikstein.* Alkohol i oddziaływanie trunków rozpalających na organizm ludzki.

6. *J. Matysik.* O Turcyi.

7. *K. Jodłowski.* Zwyczaje towarzyskie i obowiązek względem rodziców i przełożonych.

8. *A. Wroński.* Opowiadania z życia sławnych mężów.

9. *F.Taroni.* O ziemi (z obrazami świetlnymi.)

10. *K. Jodłowski.* Józef Ignacy Kraszewski i Jego działalność (w setną rocznicę jego urodzin.)

11. *A. Mikstein.* Elektryczność jej zastosowanie i pożytki (z demonstracyami.)

12. *J. Piotrowski.* Alkohol i skutki używania tegoż.

13. *F. Taroni.* Rok 1863. (na podstawie obrazów świetlnych A. Grottgiera.)

14, *A. Wroński.* Dzieje porozbiorowe Polski.

15. *K. Jodłowski.* Rok 1863.

16. *A. Wroński.* O Krzyżakach.

17. *A. Mikstein.* Życie roślin.

18. *I. Peter* O ciałach lotnych. (demonstracye.)

19. *F. Taroni.* Krzystof Kolumb. (obrazy świetlne)

20. *J. Piotrowski.* Świat drobnoustrojów.

21. *Baczyński.* O elektryczności na podstawie demonstracyi.

22. *J. Matysik.* Sztuka w budownictwie (obrazy świetlne.)

23. *J. Piotrowski.* Władze rządowe i autonomiczne.

24. *A. Mikstein.* O żelazie.

25. *K. Jodłowski.* Czasy kościuszkowskie.

26. *J. Matysik.* Sankcya pragmatyczna.

27. *A. Mikstein.* Zjawiska napowietrzne.

Po każdym wykładzie odbywały się zabawy i gry towarzyskie. Najulubieńszą zabawą dla młodzieży była tombola, gdyż prawie każdy coś wygrał, choć nic nie stawiał. Do wygrania przeznaczone fanty były przeważnie z takich potrzeb szkolnych, których szkoła z reguły nie dostarcza (jak n. p. ołówki, gumy, centimetrówki, metry, notesy. książeczki (historya kraju rodzinnego, pieśni polskie, i inne) sztućce (reisszeigi) i t. p.

Oprócz wykładów i zabaw garnęła się młodzież chętnie do czytania książek, i korzystała nietylko z biblioteki Ogniska, ale również z biblioteki szkoły przem. uzup. i szkoły wydział. męskiej, z którą szkoła przem. uzup. jest połączona. Biblioteką kierował p. M. Sroczyński przy pomocy p. J. Matysika. Każda książka w bibliotece jest przeczytana wpierw przez nauczyciela, zanim się do rąk ucznia dostanie. Zachowanie się młodzieży na zebraniach w Ognisku było bez zarzutu, karność zupełnie zadowalająca.

Ognisko tutejsze wywiązuje się więc ze swego założenia należycie. Obok przyjemnego i korzystnego bowiem zajęcia młodzieży wolnych chwil, umoralnia ją, poucza i wychowuje, a przytem rozszerza jej zakres wiadomości w szkole.

VII.
Wystawa prac uczniów.

W b. r. szk. urządziła szkoła jak i w ubiegłych latach, obok wystawy rysunków i wypracowań piśmiennych także skromną wystawę zawodowych prac uczniów, wykonanych w warsztatach pod nadzorem P. .T Pracodawców i delegowanych nauczycieli. W wystawie tej wzięło udział przeszło 30 uczniów. Wystawione prace ocenił komitet złożony z P. T. Przełożonych miejscowych Cechów i dyrektora szkoły a najlepsze z nich nagrodził pochwałami piśmiennemi.

VIII.
Nadzór i administracya szkoły.

Szkoła tutejsza podlega nadzorowi ze strony c. k. Rządu, który wykonuje obecnie WP. Inż. Jan Tarczałowicz, inspektor szkół przemysłowych uzup., tudzież nadzorowi ze strony Wydziału krajowego, który wykonuje Komisya krajowa dla spraw przemysłowych.

Lokalną administracyą szkoły zajmuje się miejscowy Wydział szkolny.

IX.
Miejscowy Wydział szkolny.

Do Wydziału szkolnego, który sprawuje nadzór miejscowy i zarząd ekonomiczny szkoły, należeli:

Przewodniczący:

1. **Franciszek Maryewski,** burmistrz m. Podgórza.

Zastępca Przewodniczącego:

2. **Dr. Samuel Aronsohn,** delegat Rady miejskiej.

Członkowie:

3. **Jan Bidziński,** dyrektor ck. szkoły realnej w Krakowie, delegat c. k. Rady szk. kraj.
4. **Inż Karol Rolle,** delegat Wydziału krajowego.
5. **Bernard Liban,** delegat Izby handl. przem.
6. **Antoni Mikstein,** dyrektor szkoły wydziałowej męskiej i uzupełn. przemysłowej.

X.
Grono nauczycieli.

Kierownik: **Mikstein Antoni,** dyrektor szkoły wydziałowej męskiej, uczył rysunków w kl. I. B. 4 godziny tygodniowo.

Nauczyciele: **Ks. Babraj Jan** uczył religii rz.-kat. w 7 godz. tygodniowo.

Bieberstein Mordche uczył religii mojżeszowej 1 godzinę tygodniowo.

Bieleś Jan uczył języka polskiego i pisania na kursie przygotowawczym A. 3 godz. i rachunków w kl. I. C. 2 godz. tygodniowo.

Jodłowski Kazimierz uczył języka polskiego w kl. I. A. I. B. I. C. II. A. II. B. po 1 godz. tygodniowo.

Kern Romuald, inżynier c. k. kolei państwowych, uczył rysunków zawodowych w kl. II. A. 4 godz. tygodniowo.

Kukulski Bronisław uczył stylistyki w I. B. i I. C. po 2 godz. tygodniowo.

Matysik Jan uczył rysunków na kursie przygotowawczym A. 2. godz. tygodniowo.

Mrożek Józef uczył rachunków na kursie przygotowawczym B. i w kl. I. B. po 2 godz. tygodniowo.

Peter Jan uczył nauk przemysłowo-kupieckich w kl. I. A. 3 godz. i w kl. II. A. 2 godz. tudzież rysunków w równorzędnym oddziele kl. I. A. 3 godz. tygodniowo.

Nauczyciele: **Piotrowski Józef,** uczył rachunków na kursie przygotowawczym A. 2 godziny tygodniowo.

Sroczyński Mieczysław, uczył rysunków w kl. I. A. 3 godz. i w kl. I. C. 4 godz. tygodniowo.

Stefański Józef, uczył rysunków na kursie przygotowawczym B. 2 godz. tygodniowo.

Szurek Stefan, inżynier c. k. kolei państwowych, uczył nauk przyrodniczych w kl. I. A i II. A. po 2 godz. tygodniowo.

Taroni Feliks, uczył rysunków w kl. II. B 4 godz. tygodniowo.

Taszycki Bolesław, uczył języka polskiego na kursie przygotowawczym. B 3 godz. tygodniowo.

Wroński Antoni, uczył rachunków w kl. II. B. i stylistyki w kl. II. B. 1 godz. tygodniowo.

XI.
Klasyfikacya uczniów.

Kurs przygotowawczy A.

Z pomiędzy 51 uczniów wpisanych otrzymali:

a) stopień pierwszy z odznaczeniem:

1. Dudzik Franciszek
2. Grochot Jan
3. Sojka Michał
4. Stachura Stanisław

b) stopień pierwszy otrzymali:

1. Allerhand Maksymilian
2. Banaś Józef
3. Baran Władysław
4. Bróg Józef
5. Cyzowicz Antoni
6. Czernachowski Władysław
7. Dąbrowski Jan
8. Foltański Kazimierz
9. Gabryś Jan
10. Garlacz Jan
11. Goldstein Samuel
12. Górka Jakób
13. Guszlewicz Tadeusz
14. Hanek Stanisław
15. Herzberg Józef
16. Kalaus Franciszek
17. Klimek Stanisław
18. Kotaba Wincenty
19. Kraus Herman
20. Lasek Henryk
21. Lelek Piotr
22. Lenda Karol
23. Meres Kazimierz
24. Michałek Jan
25. Mroczek Władysław
26. Neuger Markus
27. Nicpoń Zygmunt
28. Noga Ludwik
29. Prociak Aleksander
30. Siwek Adam
31. Sokół Wincenty
32. Solak Karol
33. Stachura Stanisław
34. Sukiennik Roman
35. Świątek Jan
36. Szarek Karol
37. Sczepański Jan
38. Wiatr Wojciech
39. Weiss Markus
40. Wermuth Jozue
41. Wiśnicki Edmund

Postęp niedostateczny otrzymał 1 uczeń; opuścił szkołę 1 nieklasyfikowanych 4.

Kurs przygotowawczy B.

Z pomiędzy 62 uczniów wpisanych otrzymali:

a) stopień pierwszy z odznaczeniem:

1 Bystroń Teofil. 2 Jaglarz Jan. 3. Jastrzębski Aleksander

b) stopień pierwszy otrzymali:

1. Adamski Wincenty
2. Babula Bronisław
3. Barcik Stanisław
4. Buda Franciszek
5. Burdek Józef
6. Dąbek Jan
7. Dębski Bolesław
8. Drożdż Stanisław
9. Feldman Zygmunt
10. Jonas Tobiasz
11. Kaczor Grzegórz
12. Kaczmarczyk Piotr
13. Kubicki Marek
14. Ligięza Franciszek
15. Lętocha Wiktor
16. Mangel Jakób
17. Małota Władysław
18. Midor Franciszek
19. Moksa Antoni
20. Nowak Maryan
21. Płatek Kazimierz
22. Piszczek Rudolf
23. Policht Antoni
24. Rachtan Antoni
25. Radosz Rudolf
26. Rerutko Paweł
27. Sałach Franciszek
28. Sosin Franciszek
29. Stanowiński Jan
30. Stępak Stanisław
31. Sukiennik Józef
32. Tracz Stanisław
33. Urban Bronisław
34. Wałach Józef
35. Wełna Stefan
36. Węgrzyn Piotr
37. Zabadaj Augustyn
38. Ziernicki Jan

Postęp niedostateczny otrzymało 5 uczniów, opuściło szkołę 16.

Kl. I. A.

Z pomiędzy 68 zapisanych otrzymało:

stopień I. z odznaczeniem.

Chojko Ludwik. Dutka Ludwik. Kilarski Józef

stopień I. otrzymało 34 uczniów:

1. Albin Stanisław
2. Balwierz Edward
3. Banach Andrzej
4. Batko Stanisław
5. Bączek Tadeusz
6. Benesz Władysław

7. Bialik Piotr
8. Cygan Franciszek
9. Ćwiertnia Leon
10. Ćwiertnia Aleksander
11. Dudzik Eugeniusz
12. Duzel Julian
13. Gawlik Karol
14. Godzik Antoni
15. Golec Władysław
16. Górka Franciszek
17. Harabasz Karol
18. Kosobudzki Kazimierz
19. Kotaba Gustaw
20. Koza Maryan
21. Landau Jeremiasz
22. Nodzeński Tadeusz
23. Paciorek Piotr
24. Pałkowski Jan
25. Piekarczyk Kazimierz
26. Piekarczyk Teofil
27. Pogan Franciszek
28. Reguła Tadeusz
29. Sitko Wojciech
30. Straż Sylwester
31. Wojtylak Władysław
32. Wolny Władysław
33. Zając Wiktor
34. Zięba Kazimierz

stopień 2 otrzymało 14, nie klasyfikowano 7, opuściło szkołę 10 uczniów.

W klasie I. B.

Z pomiędzy 41 uczniów zapisanych otrzymali:

a) stopień pierwszy z odznaczeniem:

1. Brożek Franciszek. 2. Mysiński Michał. 3. Skóra Stanisław.

b) stopień I.

1. Allerhand Herman
2. Durak Józef
3. Florczyk Szymon
4. Goldberger Arnold
5. Gogola Adam
6. Haber Emanuel
7. Iglicki Kazimierz
8. Jakubowicz Chaskiel
9. Kornblum Jakób
10. Krański Antoni
11. Marek Franciszek
12. Maślanka Józef
13. Meus Andrzej
14. Michniewski Feliks
15. Pałac Szymon
16. Piekarski Jan
17. Ropa Wojciech
18. Rubin Abraham
19. Siudek Piotr
20. Sowiński Jan
21. Stachel Jan
22. Sterngast Zygmut

Postęp niedostateczny otrzymało 6 uczniów, nie klasyfikowano 8., a opuściło szkołę 2.

Klasa I. C.

Z pomiędzy 43 uczniów zapisanych otrzymali:

a) stopień pierwszy z odznaczeniem:

1. Mól Zygmunt
2. Schimscheimer Franciszek

b) stopień pierwszy:

1. Baran Stanisław
2. Bystroń Bolesław
3. Dziurdzia Jan
4. Gałat Józef
5. Gaugusch Stefan
6. Gondek Józef
7. Kikla Tadeusz
8. Kluska Jan
9. Kowalczyk Władysław
10. Kozioł Antoni
11. Królikowski Szczepan
12. Kulczycki Julian
13. Małota Feliks
14. Michalik Stanisław
15. Mytnik Jan
16. Panasiuk Stanisław
17. Płaziński Jan
18. Pułczyński Stefan
19. Sowa Jan
20. Stich Julian
21. Trzaska Stanisław
22. Urbanik Alojzy
23. Włosiński Stefan
24. Żurawik Rajmund

Postęp niedostateczny otrzymało 8 uczniów — nieklasyfikowanych 5 — opuściło szkołę 4. —

Kl. II. A.

Z pomiędzy 25 uczniów zapisanych otrzymali:

a) stopień pierwszy z odznnczeniem:

1. Frasiński Henryk

b) stopień I.

1. Białoń Stanisław
2. Golec Jan
3. Cross Antoni
4. Grzyb Teofil
5. Grzybowski Waleryan
6. Hołuj Wojciech
7. Nazim Władysław
8. Pichor Karol
9. Równianik Andrzej
10. Róża Tadeusz
11. Różałowski Tadeusz
12. Sędor Józef
13. Sowa Michał
14. Stanek Władysław
15. Straż Józef
16. Suwara Władysław

17. Szczurek Julian
18. Szwajca Antoni
19. Wilczakiewicz Karol
20. Zimny Jan

1 uczeń otrzymał postęp niedostateczny, nie klasyfikowano 2 uczniów, 1 opuścił szkołę. —

W klasie II. B.

Z pomiędzy 41 uczniów zapisanych otrzymali:

a) stopień pierwszy z odznaczeniem:

1. Gnojek Michał
2. Jędrys Stanisław
3. Lewinger Juda
4. Polek Piotr

b) stopień pierwszy:

1. Bromnik Jan
2. Bucki Stanisław
3. Chodacki Jan
4. Eisner Kalman
5. Godula Franciszek
6. Glück Jakób
7. Gębicki Jan
8. Jelonek Jan
9. Jelonek Tadeusz
10. Jeleń Józef
11. Jonas Aron
12. Jonas Józef
13. Kopta Wojciech
14. Kleinberger Izaak
15. Krupa Jan
16. Lewinger Roman
17. Neuger Kalman
18. Popławski Franciszek
19. Pytel Franciszek
20. Pietrzyk Ludwik
21. Serafin Franciszek
22. Schmidt Józef
23. Stanek Jan
24. Szczepański Ludwik
25. Szuba Andrzej
26. Sokół Józef
27. Scheinowitz Abr.
28. Trzciński Leon
29. Turek Jan
30. Wohlfeiler Samuel

Stopień niedostateczny otrzymało 4 uczniów. Opuściło szkołę 3 uczniów.

XII.

Wykaz statystyczny uczniów uzup. szkoły przemysłowej w roku 1912/13.

	Kurs przygotowawczy A.	Kurs przygotowawczy B.	Kl. I. A. dla metalowców	Kl. I. B.	Kl. I. C.	Kl. II. A. dla metalowców	Kl. II. B.	Razem
A. Liczba uczniów								
Zapisanych	51	62	68	41	43	25	41	331
Opuściłoszkołę z różnych przyczyn	1	16	10	2	4	1	3	37
Pozostało z końcem roku	50	46	58	39	39	24	38	294
B. Frekwencya w proc.								
Przeciętnie	91	94	93	89	86	91	94	91
C. Wynik klasyfikacyi								
Klasyfikowano	46	46	51	31	34	22	38	268
Nie klasyfikowano . . .	4	-	7	8	5	2	-	26
Stopień I. z odznaczeniem	4	3	3	3	2	1	4	20
Stopień I.	41	38	34	22	24	20	30	209
Stopień II.	1	5	14	6	8	1	4	39
D. Wyznanie uczniów								
Wyznania rzym. kat. . .	43	54	64	29	42	24	31	287
„ grecko-kat. . .	-	-	-	-	-	-	-	-
„ ewangielic. . .	-	-	-	-	1	-	-	1
„ mojżeszowego	8	8	4	12	-	1	10	43
E. Narodowość uczniów								
Polaków	50	62	67	41	43	25	41	329
Rusinów	-	-	-	-	-	-	-	-
Niemców	1	-	1	-	-	-	-	2
F. Wiek uczniów								
Poniżej lat 18	49	57	61	40	43	21	34	305
Ponad lat 18	2	5	7	1	-	4	7	26

	Kurs przygotowawczy A.	Kurs przygotowawczy B.	Kl. I. A. dla metalowców	Kl. I. B.	Kl. I. C.	Kl. II. A. dla metalowców	Kl. II. B.	Razem
C. Pochodzenie uczniów								
Rodem z Podgórza i okolicy	15	43	48	12	25	14	11	168
Rodem z innych powiatów	36	19	20	29	18	11	30	163
Zawody uczniów								
Bednarzy	1	2	–	–	3	–	–	6
Blacharzy	3	–	6	–	–	1	–	10
Bronzowników	–	1	8	–	–	1	–	10
Cieśli	–	–	–	–	–	–	–	–
Elektrotechników	–	–	–	–	–	–	–	–
Fryzyerów	1	–	–	3	–	–	–	4
Garbarzy	–	–	–	–	–	–	–	–
Introligatorów	1	–	–	–	–	–	–	1
Kaflarzy	1	6	–	–	10	–	2	19
Kamieniarzy	1	–	–	–	1	–	2	4
Kotlarzy	–	1	1	–	–	–	–	2
Kowali	1	2	5	–	–	3	–	11
Krawców	2	5	–	1	–	–	2	10
Kuśnierzy	–	–	–	–	–	–	–	–
Malarzy pokojowych	4	3	–	11	–	–	4	22
„ szyldów	–	–	–	–	–	–	1	1
Mechaników	–	–	2	–	–	1	–	3
Murarzy	–	–	–	–	6	–	3	9
Piekarzy	–	–	–	–	–	–	–	–
Pokostników i szklarzy	5	3	–	6	–	–	5	19
Rymarzy	1	–	–	2	–	–	1	4
Rzeźbiarzy	–	–	–	–	2	–	–	2
Stelmachów	–	1	–	–	1	–	–	2
Stolarzy	6	9	–	–	17	–	8	40
Ślusarzy	11	11	41	–	–	18	–	81
Szewców	10	14	–	15	–	–	9	48
Tapicerów	2	–	–	3	–	–	–	5
Tokarzy	–	–	1	–	1	–	1	3
Innych zawodów	–	3	–	–	1	1	–	5
Instalatorów	1	–	3	–	–	–	–	4
Zegarmistrzów	–	–	1	–	–	–	–	1
Drukarzy	–	–	–	–	–	–	1	1
Kominiarzy	–	–	–	–	–	–	2	2
Rzeźników	–	1	–	–	1	–	–	2
Razem	51	62	68	41	43	25	41	331

XIII.

Zamknięcie rachunkowe za rok 1912.

Lp.	Przychód	K.	h.
1.	Subwencya Wydziału kraj. i c. k. Rządu	6876	—
2.	„ miasta Podgórza	2655	—
3.	„ Rady pow. w Wieliczce .	150	—
4.	„ Izby handlowej i przemysłowej w Krakowie	500	—
	Razem . . .	10181	—

Lp.	Rozchód	K.	h.
1.	Za kierownictwo szkoły uzup. przem. i handlowej	600	—
2.	„ godziny nauki i exhorty	7044	50
3.	„ pokrycie zaległości biernych z r. 1911	967	—
4.	„ przybory i środki naukowe	1037	94
5.	„ koszta administracyjne	193	94
6.	„ sprzęty szkolne	204	—
7.	„ prenumeratę czasopism	18	05
8.	„ pozostałość kasową	115	57
	Razem . . .	10181	—

XIV.

Wyciąg przepisów
o obowiązkach uczniów szkoły przemysłowej uzupełniającej

(ze zbioru przepisów i rozp. Dra H. Redla. Część II.)

---

1. Obowiązkiem każdego ucznia jest:

1) Zapisać się w oznaczonym czasie do szkoły przemysłowej uzupełniającej i uczęszczać do niej regularnie aż do zupełnego uzyskania wykształcenia, stanowiącego cel nauki w tej szkole.

2) a) Poddać się wszelkim zarządzeniom kierownictwa szkoły, mającym na celu jego uobyczajenie i wykształcenie.

b) Utrzymywać otrzymaną książeczkę kontrolną w należytym porządku i ewidencyi.

3) Zachowywać się pryzwoicie względem członków grona nauczycielskiego i współuczniów w szkole i poza szkołą, nawet w czasie feryi. Zachowywanie się zaś jego wobec innych osób winno być takie, aby korzystnie o nim świadczyło i nie dało powodu do zażaleń.

4) Przynosić na naukę te przybory naukowe, których szkoła z reguły nie dostarcza (pióro z rączką, ołówek, gumę itd.)

5) Brać udział we wszystkich ćwiczeniach religijnych praktykowanych w szkole.

6) Wynagrodzić wszelkie szkody zrządzone przez nieostrożność, swawolę lub złośliwość.

II. Nie wolno zaś uczniowi:

1) Palić papierosów, tytoniu i cygar w obrębie budynku szkolnego i w najbliższem otoczeniu tegoż.

2) Przynosić ze sobą do szkoły niepotrzebnych do nauki przedmiotów, jak np. lasek, narzędzi, zabawek, niepotrzebnych książek itp.

3) Wypożyczać i rozszerzać książek treści złej i niemoralnej.

4) Grać w karty w lokalach publicznych wogóle a o pieniądze nawet w domu.

5) Uczęszczać na publiczne zgromadzenia. Tworzyć stowarzyszeń, ani do nich należeć.

XV.

Ogłoszenie.

Wpisy uczniów do tutejszej przemysłowej szkoły uzupełniającej na rok szkolny 1913/14 odbędą się 12 i 13 września b. r. od 6 do 8 godz. po południu, a 14 od 10 do 12 rano. Nauka rozpocznie się 15 września i odbywać się będzie w poniedziałki, wtorki, środy i czwartki wieczorem od godziny 6. do 8, a w niedzielę po wspólnem nabożeństwie od 10 do 12 godziny przed południem.

Przypomina się P. T. Pracodawcom i Rodzicom, że według § 75 i 100 ustawy, obowiązani są do uczęszczania na naukę w szkole przemysłowej uzup. wszyscy terminatorzy tak zapisani w Cechu, jakoteż niezapisani, tudzież młodzież, która ukończyła szkołę ludową, a nie uczęszcza do szkoły średniej. Obowiązek uczęszczania do szkoły w myśl ustawy trwa do 18 roku życia, pod warunkiem ukończenia ostatniej klasy przemysłowej z dobrym postęsem.

Uczniowie, nowo wstępujący do szkoły, mają przedłożyć przy wpisie ostatnie świadectwo szkolne i metrykę chrztu, lub w braku tejże podać dokładną datę urodzenia.

P. T. Przemysłowców, którzy swoich terminatorów nie zgłoszą do wpisu przed rozpoczęciem roku szkolnego, wykaże Zarząd szkoły c. k. Starostwu, jako władzy przemysłowej, celem zmuszenia ich ustawowymi środkami do dopełnienia obowiązku.

Wszyscy PT. Pracodawcy obowiązani są na mocy ustawy przemysłowej czuwać nad swoimi uczniami, aby regularnie uczęszczali na naukę, aby przychodzili do szkoły o oznaczonej godzinie i nie spaźniali się, co bardzo przeszkadza nauce. Zarazem zwraca się Zarząd szkoły do P. T. Pracodawców z prośbą o dopilnowanie, by uczniowie katolicy uczęszczali na wspólne nabożeństwa w niedziele.

Każdy uczeń otrzyma bezpłatnie książki i środki naukowe, a dla ścisłej kontroli, czy uczeń był rzeczywiście w szkole, wydaje się książki kontrolne, w których obecność ucznia w szkole potwierdza się codziennie.

Książeczki te powinni PT. Pracodawcy ściśle przeglądać i podpisywać, godziny opuszczone z ich powodu usprawiedliwić, aby nie zachodziła potrzeba urzędowych upomnień.

Dla absolwentów uzupełniającej szkoły przemysłowej otworzy się w przyszłym roku szkolnym specyalny kurs rysunków zawodowych, o ile się zgłosi odpowiednia ilość uczniów.

W końcu zwraca się uwagę, że tylko tacy uczniowie będą przypuszczeni do egzaminu na czeladników, którzy wykażą się świadectwem ukończonej z dobrym postępem nauki w szkole uzup. przemysłowej, majstrowie więc zaniedbujący przepisany obowiązek posyłania swych terminatorów do szkoły, tamując ich przyszłość będą powodem narzekania młodzieży.

Zarząd uzupełniającej szkoły przemysłowej.
w Podgórzu, 18 maja 1913.

Antoni Mikstein
kierownik.